

LBBIS | We know
Eve Rodsky

FAIR PLAY

**Metoda care rezolvă definitiv
împărțirea treburilor casnice
și aduce echilibru în familie**

Traducere din limba engleză de
CIPRIAN PRUNDEANU

LITERA

București
2020

CUPRINS

PARTEA I. Problema CE ÎNSEAMNĂ FAIRPLAY?

1. Povara părintelui implicat 11
2. Costul ascuns al încercării de a face totul 35

PARTEA A II-A. Soluția CELE PATRU REGULI ALE FAIRPLAY

3. Regula nr. 1 Timpul este la fel de important pentru toți..... 61
4. Regula nr. 2 Recâștigă-ți dreptul de a te simți interesantă 95
5. Regula nr. 3 Începe din punctul în care te afli acum 119
6. Regula nr. 4 Stabilește-ți valorile și standardele 161

PARTEA A III-A. Cum să câștigi la Fairplay JOC PENTRU A CÂȘTIGA

7. Cele 100 de cartonașe Fairplay 179
8. Să înceapă jocul 225
9. Redistribuirea pachetului..... 261
10. Top 13 greșeli făcute de cupluri – și soluția Fairplay 283
11. Cum să trăiești în Spațiul tău Unicorn 301

Concluzie.....	329
Glosar Fairplay	332
Bibliografie.....	335
Muțumiri	345
Indice	349

POVARA PĂRINTELUI IMPLICIT

Eram pe punctul de a renunța.

STUDIU DE CAZ: AFINELE LIPSĂ

Sunt surprins că nu ai cumpărat afine.

Mă uitam la mesajul de la soțul meu și mi-l imaginam rostind cuvintele cu ceea ce numesc „vocea de filme porno” – respirând greu, așa cum face când devine frustrat sau este copleșit de ceva.

Intru de îndată în defensivă și mă gândesc: *Păi, de ce nu cumperi tu afinele?*

Îmi luasem după-amiaza liberă pentru a petrece timp cu băiatul nostru cel mare, care avea foarte mare nevoie să relaționeze cu mama lui, mai ales după sosirea pe lume a fratelui mai mic. După ce am revizuit lungă listă de instrucțiuni pentru babysitter (de două ori), m-am grăbit să ies pe ușă pentru a-l lua pe Zach de la școală – cărând după mine gustările pe care le împachetasem, o geantă pe care o uitase cu o zi înainte tovarășul lui de joacă, un colet ce trebuia expediat, o pereche nouă, dar

deja prea mică, de pantofi pentru copii ce trebuia returnată și un contract care trebuia revizuit până a doua zi dimineață. De abia mă descurcam cu toate înainte să apară și mesajul „cu afinele“ de la soțul meu și dintr-odată lacrimile au izbucnit atât de rapid și de furios că a trebuit să trag pe dreapta.

Cum ajunsesem de la conducerea unui întreg departament la serviciu să nu pot rezolva nici măcar lista de cumpărături pentru familie? Și ce femeie care se respectă plânge după un produs pe care l-a uitat la magazin? Și, la fel de alarmant: avea o cutie de afine, nici nu era sezonul lor, să prevestească finalul căsniciei mele?

Mi-am șters urmele de rimel de sub ochi și m-am gândit: *Nu așa mi-am imaginat viața – să pregătesc smoothie-uri pentru familia mea.*

Oprește-te. Derulează totul.

CUM AM AJUNS AICI

Părinții mei au divorțat când aveam trei ani și, cu toate că era însărcinată cu fratele meu, mama a ales să renunțe la pensia alimentară pentru a evita orice conflict și ne-a crescut singură. Lucra ca profesor de științe sociale în New York. Nu era o slujbă foarte bine plătită, dar mama a făcut în așa fel ca lucrurile să funcționeze pentru familia noastră. Sau cel puțin asta credeam, până am găsit sub ușă primul ordin de evacuare. Mama fusese la universitate toată ziua, ne luase pe mine și pe fratele meu de la școală, ne dusese la dentist în cealaltă parte a orașului, ne adusese apoi acasă și ne lăsase în grija babysitter-ului și apoi... înapoi la serviciu. Când am văzut plicul pe podea, l-am deschis, am citit scrisoarea, apoi am așteptat până târziu ca mama să se întoarcă. Când a intrat, în sfârșit, pe ușă, i-am dat vestea

că nu vom mai avea unde să locuim. Aveam opt ani. Mama m-a asigurat că, pur și simplu, uitase să plătească chiria și că avea să le trimită un cec prin poștă în dimineața următoare.

S-a ținut de promisiune și nu a trebuit să ne mutăm, dar din acel moment mi-am dat seama cât de greu îi era mamei mele, pentru că ea ținea în spate tot greul casei. În anii copilăriei mele, și în prea multe ocazii să le mai pot număra, țin minte că o priveam la finalul unei zile epuizante – supermama mea epuizată care încerca să le facă pe toate – și mă gândeam: *Eu nu voi fi niciodată așa. Când o să mă fac mare, voi avea un partener adevărat de viață.* Deși modelul nu era făcut pentru mine, eram hotărâtă să clădesc și să susțin un parteneriat egal într-o zi.

Am muncit din greu și m-am întreținut la colegiu, apoi la facultatea de drept, acolo unde l-am cunoscut pe bărbatul ce avea să îmi devină partener. Prietena mea cea mai bună ne-a făcut cunoștință. Zoe îmi spusese despre Seth: „Este evreu și obsedat de hip-hop“. Mi-am amintit de îndată momentul când îi surprinsesem pe invitații de la bat mitzvah-ul meu cu un număr de dans pe melodia lui Slick Rick, „Children’s Story“. Trebuia să-l cunosc pe tipul ăsta.

Era primul meu an ca asociat la o firmă de avocatură din New York, asta însemna că lucram foarte mult, așa că la prima noastră întâlnire am căzut de acord cu Seth să ne întâlnim la un bar de noapte din Union Square. Dar pe la 9:30 seara m-a sunat un client și am vorbit la telefon două ore. Până am ajuns la bar, era aproape miezul nopții și Seth era... încă acolo. Unul dintre prietenii lui așteptase cu el până am ajuns. Seth mi-a mărturisit mai târziu ce îi spusese prietenul lui când intrasem pe ușă: „A meritat să o aștepți“. Și Seth merita. L-am plăcut din prima clipă.

Exista o singură problemă în mica noastră idilă: Seth locuia în Los Angeles, iar eu tocmai promovasem examenul de intrare în barou la New York. Ne-am curtat de la distanță aproape un an și,

cu ocazia aniversării noastre, i-am făcut cadou toate e-mailurile pe care ni le scrisesem de când ne cunoscuserăm, *Topul celor mai frumoase momente din 2003*. Erau peste 600 de pagini de e-mail-uri pe care le printasem în subsolul firmei și pe care le legasem într-un set de patru volume. Seth a fost impresionat de sentimentalismul meu (la fel de impresionat și de aptitudinile mele organizatorice meticuloase). Cred că amândoi am știut că relația noastră era ceva adevărat.

În decursul unui an, am depășit dificila sarcină de a învăța și de a promova examenul de barou și în California și m-am mutat la Los Angeles. Apoi, când afacerea lui Seth s-a dezvoltat și a avut nevoie de birouri pe Coasta de Est, ne-am împachetat lucrurile și ne-am întors la New York, proaspăt logodiți. (Să îl aduc înapoi acasă fusese planul meu secret.)

Primul nostru apartament, vizavi de tunelul Midtown, era foarte înghesuit și zgomotos, dar nu ne păsa. Eram îndrăgostiți, colaboram cu adevărat acasă și eram cei mai buni în carierele noastre. Fiind un cuplu tânăr, consideram dinamica dintre noi echitabilă, un parteneriat bazat pe reciprocitate între egali. Cât erau rufele la spălat, mă uitam peste contractele lui, întrucât agenția lui de talente se dezvoltase, iar Seth îmi dădea sfaturi de afaceri în timp ce descărca cumpărăturile din mașină.

El a fost mâna mea dreaptă, m-a ajutat și a fost lângă mine în drumul meu de a obține slujba la care visasem, anume să-mi folosesc pregătirea legală, abilitățile de management organizațional și experiența în medieri pentru a lucra atât cu clienți individuali, cât și cu companii pentru structurarea unor organizații filantropice. Cu alte cuvinte, îi sfătuiam pe cei bogați cum să doneze foarte mulți bani unor organizații în scop caritabil. Amândoi eram mândri de munca noastră și rezolvam orice împreună.

Să trecem la căsătorie și la copii – totul s-a schimbat.

Am devenit părintele implicit – sau, mai bine zis, mama implicită – și, prin urmare, singurul lucru reușit acum era piureul din mazăre pe care îl făceam pentru copilul meu. Ca să fiu cinstită, la primul copil, Seth a fost foarte încântat și de un real ajutor cu schimbatul scutecelor, hrănirea cu biberonul și legănatul când cel mic se trezea în mijlocul nopții. Dar, dincolo de formarea acestei legături timpurii, esențială, cu fiul său, Seth spunea adesea despre noua noastră dinamică familială: „Nu am prea multe de făcut“.

Deși soțul meu nu este omul din Neanderthal, el doar repeta ce îi spusese un bun amic de peșteră când eram însărcinată cu primul copil:

– Stai liniștit. Tații nu au mare lucru de făcut în primele șase luni. E mai mult o treabă de „mămici“.

Ca mulți tați care asigură venitul familiei, Seth s-a întors la muncă la o săptămână după nașterea lui Zach. Eu am primit trei luni de concediu de maternitate pentru a „sta acasă“ (de parcă asta ar defini ce fac proaspeții părinți în fiecare zi). Privind în urmă, recunosc că nu anticipasem efortul constant, emoțional, mental și fizic, necesar pentru a fi părinte. Nici verișoara mea Jessica, care trăia destul de aproape în oraș și care a fost însărcinată în același timp cu mine, nu anticipase ce avea să urmeze. În al treilea trimestru de sarcină, ne-a înscris la un curs de tricotat pentru că, spunea ea, probabil „ne vom plictisi în concediul de maternitate“. Plictisit, poate. Dar nu am stat o secundă degeaba. Am fost ocupată până peste cap, fără să pun mâna vreodată pe o andrea sau pe un ghem de ață. Deoarece Seth și cu mine nu negociasem înainte de nașterea lui Zach cum să ne împărțim sarcinile, toate au căzut implicit în sarcina mea. El pleca la serviciu și eu îmi petreceam următoarele opt ore fierbând biberoane,

spălând vase, împăturind haine, reaprovizionând casa cu lucrurile necesare copilului, alergând la magazin, cumpărând medicamente, pregătind mese, făcând curat și distrându-l, și având grijă de cel mic. În apărarea lui, atunci când venea de la birou, Seth întreba adesea: „Cum pot să ajut?“, dar nu reușeam să îmi formulez nevoile. De obicei, răspundeam neclar: „Nu știu. Fă și tu ceva!“

Eram epuizată și am devenit rapid copleșită. Mă simțeam în același timp izolată și singură.

– Viața mea publică a devenit atât de privată, i-am mărturisit Jessicăi într-o după-amiază la locul de joacă.

– Am devenit „femei singure măritate“, a răspuns ea, citând un termen inventat de dr. Sherry L. Blake, prin care sunt descrise femeile aflate în relații de durată care duc singure în spate o parte importantă din responsabilitățile familiei.

Seth putea să vadă că îmi este greu în noul meu rol, dar se simțea în același timp mereu cicălit. A făcut eforturi să mă ajute, dar, într-un final, s-a retras deoarece, după cum spunea: „Nu pot să fac nimic cum trebuie“. Micile neînțelegeri dintre noi au devenit o parte din noua noastră rutină de familie și, atunci când m-am gândit să revin la serviciu, ideea de a încerca să împac o slujbă solicitantă la birou cu cerințele din ce în ce mai numeroase ale vieții de familie mi s-a părut imposibilă.

Într-o după-amiază, după o întâlnire la birou, în care discutasem despre revenirea mea, am luat „o mică pauză“ pe casa scării pentru a pompa în liniște lapte în niște pungi de plastic. În timp ce stăteam rezemată de un perete, mă gândeam: *Acesta este considerat un spațiu amenajat pentru alăptare?* Și, mai important: *Cum naiba o să reușesc să le împac?* I-am propus șefului meu să lucrez din nou full-time, dar o zi de acasă. Am fost refuzată. M-am oferit apoi să lucrez patru zile pe săptămână cu un salariu mai mic. Nici asta nu au acceptat.

Într-un final, am plecat de la slujba pe care o visasem pentru a deveni consultant independent, o mișcare pe care nu o regret (dar la care mă gândesc în continuare – foarte des). În cazul meu, lucrurile s-au întâmplat așa deoarece – oricât de înțelegător a fost șeful meu corporatist în legătură cu păstrarea poziției mele full-time în timpul concediului de maternitate – compania nu avea implementat un sistem care să susțină părinții ce aveau nevoie de mai multă flexibilitate în primii ani de creștere a copilului. În ziua în care mi-am depus preavizul, o colegă mi-a trimis un mesaj: *Nu te învinovăți*, incluzând și următoarea statistică: *În comparație cu alte țări dezvoltate, Statele Unite se află pe ultimul loc în privința concediului liber plătit pentru noii părinți.*

Prietene de-ale mele, care făcuseră și ele o schimbare în carieră, reducând timpul de lucru, sau care părăsiseră complet sistemul tradițional de muncă, înțelegeau perfect prin ce treceam. Tanya, prietenă și fostă colegă, care plecase deja din companie pentru a avea grijă de cei doi copii ai săi, m-a avertizat: „Să încerci să împaci locul de muncă și casa este o provocare, dar dacă ai impresia că vei câștiga mai mult timp lucrând part-time, gândește-te mai bine. Mai mult timp acasă înseamnă, de fapt, mai puțin.” Cum era posibil una ca asta? Noile mele prietene mămici mi-au explicat că atunci când îți eliberezi din timp la birou, îl umpli rapid făcând mai multe acasă, inclusiv lucruri ce nu au neapărat de-a face cu copilul.

Aveau perfectă dreptate. Pe lângă sarcinile necesare zilnice, de rutină, precum să ai mereu scutece curate, de îndată ce nu am mai lucrat full-time la sediul companiei, am preluat și multe dintre lucrurile pe care obișnuia să le facă soțul meu. Sarcini precum reînnoirea polițelor de asigurare, plata facturilor, mutarea cutiilor în spațiul de depozitare, cumpărarea de baterii de rezervă pentru detectoarele de fum și nenumărate alte sarcini domestice care nu sunt *cu adevărat* suplimentare. Pentru că,

după cele de bază, acestea sunt cele care fac viața domestică să funcționeze. Fără vreo negociere sau vreau acord consimțit, în noul meu rol de director executiv, manager de proiect și angajat responsabil cu lista nesfârșită de lucruri de făcut a familiei noastre, prestam ore întregi de muncă ce trecea neobservată și nerecunoscută de soțul meu – și uneori, chiar și de mine.

În multe zile, simțind greutatea epuizării ce mă cuprindea când, în sfârșit, copilul adormea, iar eu eram offline, mă întrebam: *Ce am făcut toată ziua?* Atunci când nici măcar eu nu reușeam să răspund la întrebare, nu mai era nici un dubiu că pierdusem complet controlul asupra timpului.

Îți sună cunoscut?

DE CE NU REUȘIM NICIODATĂ SĂ REZOLVĂM LUCRURILE LA TIMP?

Cu cât vorbeam mai mult cu prietenele mele care deveniseră mame, cu atât mai mult îmi dădeam seama că toate aveau probleme în a rezolva totul – și, mai mult, cu toate aveam probleme în a identifica cu exactitate ce anume *făceam*. De ce eram toate atât de ocupate?

Se pare că acest fenomen are un nume – multe nume, de fapt. Unul dintre cele mai cunoscute este cel de „muncă invizibilă”: *invizibilă* deoarece trece neobservată și nu este recunoscută de partenerii noștri, iar uneori poate nici cei care o fac nu o recunosc și nu o consideră muncă... în ciuda faptului că îi costă timp și energie fizică și mentală semnificative, fără posibilitatea de a avea zile libere sau beneficii. Cu siguranță, ai citit și tu articole care descriu această „încărcătură mentală”, „schimb doi” și „muncă emoțională” care cad disproporționat în sarcina

femeilor, împreună cu efectul mai larg pe care această muncă domestică îl are asupra noastră.

Dar despre ce vorbim de fapt aici? Sociologii Kaplan Daniels și Arlie Hochschild ne-au oferit limbajul cu care să vorbim despre această inegalitate adânc resimțită (dar, în cea mai mare parte, neformulată) încă din anii 1980, și, de atunci, multe femei inteligente au dus conversația și limbajul popular mai departe.

Încărcătura mentală: Lista mentală, care nu se mai termină, cu sarcinile tale de familie. Deși nu este la fel de grea ca un sac de pietre, detaliile constante ce îți încarcă mintea te trag în jos. „Încărcătura mentală” creează stres, oboseală și adesea o stare de zăpăceală. *Unde naibii mi-am lăsat cheile de la mașină?*

Schimbul doi: Aceasta este munca domestică pe care o faci cu mult înainte să mergi la serviciu și adesea chiar mai mult după ce vii de la birou. Este un schimb neplătit care începe devreme și se termină târziu și pe care nu îți permiți să nu-l faci. *Fiecare zi înseamnă două schimburi atunci când trebuie să pregătești prânzul pentru doi copii!*

Munca emoțională: Acest termen a evoluat natural în cultura populară pentru a include sarcinile precum „menținerea relațiilor” și „gestionarea emoțiilor”, de exemplu, sarcina de a-i suna pe socri, de a trimite bilețele de mulțumire, de a cumpăra cadouri pentru profesori și de a potoli crizele copiilor în magazine. Această muncă emoțională poate să fie cea mai epuizantă (similară cu emoția din ziua în care s-a născut copilul), dar alinarea pe care le-o oferi în miez de noapte este ceea ce te face un părinte minunat și de nădejde. *E în regulă, mama e aici.*

Munca invizibilă: Acestea sunt lucrurile din culise care fac o familie și o gospodărie să funcționeze fără probleme, deși sunt foarte rar observate sau apreciate. *Pasta de dinți nu se termină niciodată. Cu plăcere.*

În încercarea de a „materializa“ această grea povară suportată de femei atât în trecut cât și astăzi, am început să adun toate articolele despre subiectul inegalității domestice. După ce am strâns aproximativ 250 de articole (încă strâng) din ziare, reviste și surse online, a fost alarmant să constat că, din momentul în care femeile au început să scrie despre asta în anii 1940, nu am făcut suficiente progrese în a ne împărți sarcinile cu partenerii noștri sau în a găsi un răspuns la această problemă cu care bărbații să fie de acord. Aceeași porcărie, alt deceniu.

Potrivit studiilor actuale, femeile se ocupă în continuare de cea mai mare parte din munca domestică și de îngrijirea copiilor, chiar și în familiile cu două venituri unde ambii părinți lucrează full-time, uneori chiar și când mama câștigă mai mult decât partenerul. Parcă ar fi imaginea vieții mele, am dat peste un studiu ce arăta că bărbații care își respectaseră partea de treburi domestice înainte de apariția copiilor și-au restrâns semnificativ contribuția după apariția acestora – cu până la cinci ore pe săptămână.

Uau, chiar și băieții buni?

Analizând studiile și literatura din domeniu, din trecut și prezent, ce descriu în mod curajos și explică problema, m-am gândit: *Ok, știm că există un dezechilibru. Dar unde este un ghid cu soluții practice și sustenabile?* Sigur, ajută să înțelegi amploarea problemei și ramificațiile sale istorice și era îmbucurător să știu că nu sunt singura în această situație și că o mulțime de femei se săturaseră și scriseseră despre asta de câteva decenii. Dar ce putem face ca să *schimbăm situația?* M-am hotărât să aflu.